

ПЛАТОН

Виконала:

Балабай Аліна

**студентка II групи
історичного факультету**

Перевірив:

канд.іст.наук,професор

Кривошея І.І

ПЛАН

- ❖ Життєвий шлях Платона і його твори
- ❖ Соціальна етика Платона
- ❖ Справедливість різних типів держави за Платоном

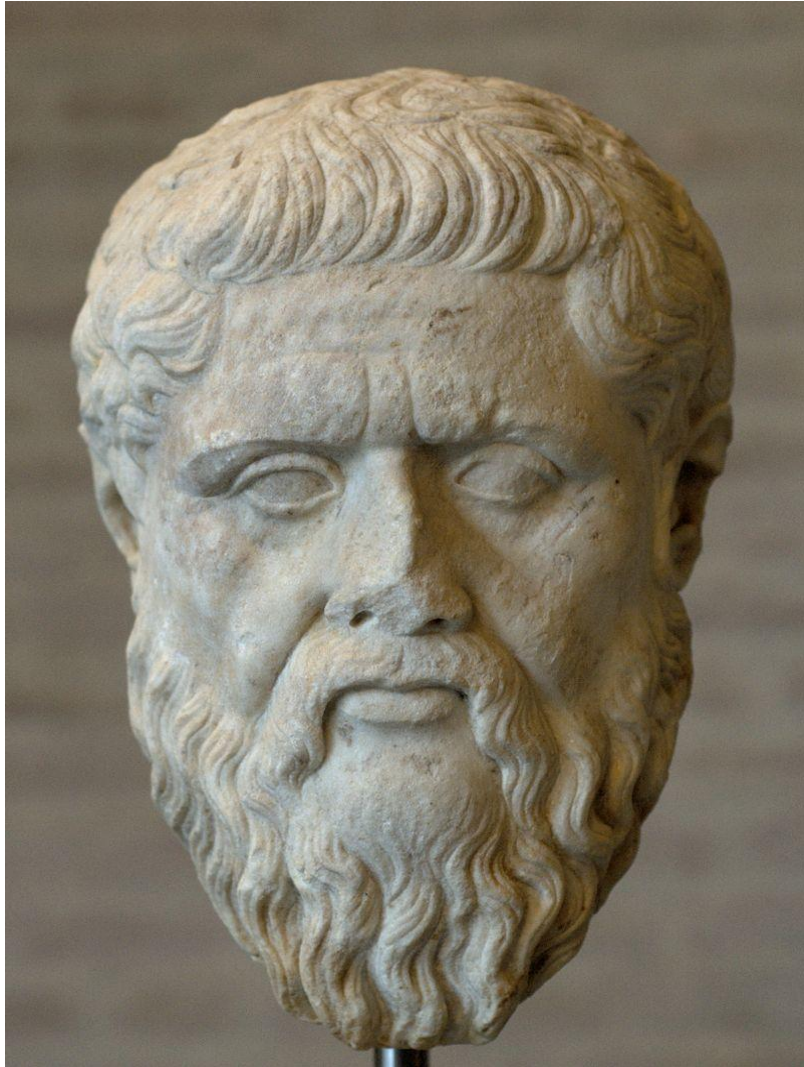

«Ничто не является более тягостным для мудрого человека и ничто не доставляет ему большего беспокойства, чем необходимость тратить на пустяки и бесполезные вещи больше времени, чем они того заслуживают.»

Платон

ПЛАТОН (428АБО 427РР ДО Н.Е АФІНИ-348-347 РР ДО Н.Е АФІНИ)

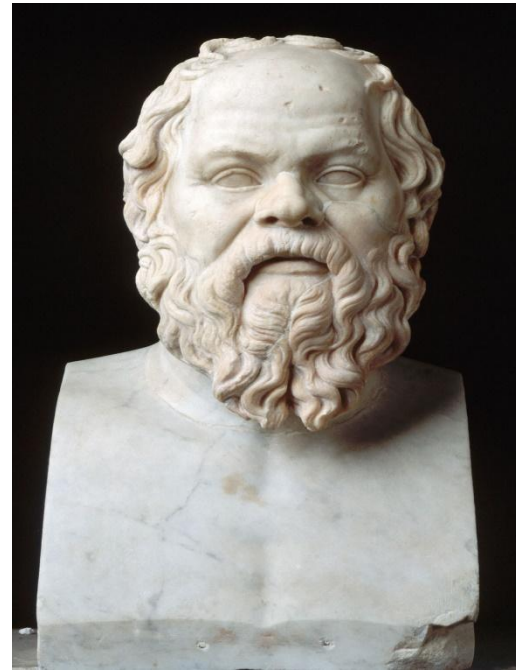

Справжнє ім'я Платона було Аристокл. Прізвисько Платон (Широкоплечий) було йому дано в молодості за потужну статуру. Належав до родини, яка грала видну роль в епоху Перікла, а серед предків матері Периктіони був Дропід, родич і друг великого афінського законодавця Солона

в VII листі, який є основним і найбільш надійним джерелом інформації про життя Платона. У ньому він пише, що з ранньої молодості перейнявся глибокою інтересом до політики.

Спілкуванням з Сократом, якого він називає старшим другом і «найсправедливішою людиною свого часу». Згідно з легендою, після першої ж розмови з ним Платон спалив свою трагічну тетралогію, підготовлену для найближчих Діонісій. Цілих вісім років він не відходив від улюбленого вчителя, образ якого він з таким пієтетом малював згодом у своїх

СОКРАТ

Реальна можливість зайнятися політикою вперше з'явилася в кінці довгої Пелопоннеської війни. З відновленням демократії політичні надії Платона ожили, однак незабаром вони були розтрошені засудженням і стратою Сократа. Платон, не був із Сократом у його останні хвилини. Можливо, побоюючись за власне життя, він залишив Афіни і з декількома друзями виїхав у Мегару. Звідти він поїхав до Єгипту і Кирену (де зустрівся з Арістіпом і математиком Феодором), а потім у Південну Італію - колиска елеатизма (Парменід, Зенон Елейський) і піфагорейства (Піфагор).

Платон задумав створити школу, де можна було б навчати справедливості і чесноти..Цей висновок зміцнився в свідомості Платона завдяки знайомству з філософами-піфагорійцями в південній Італії і Сицилії.

Повернувшись до Афін, Платон відмовився від політичної кар'єри. Ймовірно, в цей час був написаний діалог Горгій. Характерні для цього твору тон моральної переконаності і критика афінської політики вказують на мотиви, що спонукали Платона прийняти таке рішення.

До нас дійшли, очевидно, всі твори Платона. Повне їх зібрання нараховує 36 творів, поділених на 9 тетралогій, які наочно демонструють розвиток філософії Платона. Серед них знаходяться також неавтентичні діалоги. Авторство і хронологія творів Платона довго і ретельно досліджувалися, починаючи ще з епохи еллінізму (Арістофан Візантійський, II ст. до н. е.).

В кінці XIX ст. була встановлена послідовність платонівських діалогів в рамках чотирьох різних груп: сократичних, платонічних, середньоплатонічних і пізніх. Це розділення було прийнято повсюдно, проте деякі наполягають на існуванні лише трьох груп (сократичних діалоги, діалоги середнього періоду і пізнього періоду).

ІОН

Гіппій менший

Хармід

Гіппій Більший

До першої групи належать:

Платон
ІОН
ПРОТАГОР
и другие диалоги

ПЛАТОН
Гиппий
меньший

ПЛАТОН
Хармид

Философские
технологии
ДИАЛОГИ
ПРОТАГОР
БОЛЬШОЙ ИППИЙ
ИППИЙ МЕНЬШИЙ
ЕВТИФРОН
АПОЛОГИЯ СОКРАТА
КРИТРОН

Протагор

Горгій

Менон

Лахет

ПЛАТОН
Протагор

PLATON
Gorgias

PLATON
MENON

Философские
технологии
ДИАЛОГИ
ФЕАГ
ПЕРВЫЙ АЛКИБИАД
ВТОРОЙ АЛКИБИАД
ИОН
ЛАХЕС
ХАРМИД
ЛИЗИС

Критон

Алогія

Евтіфрон

Лисий

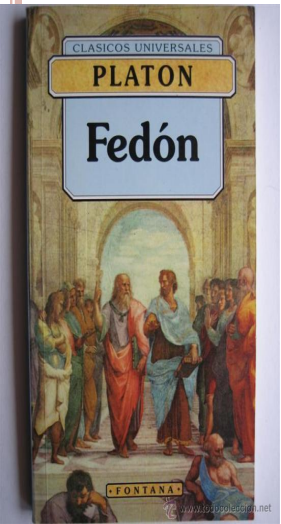
KRITON
Kriton
Platon

ПЛАТОН
АПОЛОГИЯ СОКРАТА

ПЛАТОН
ФИЛОСОФСКИЕ
БЕСЕДЫ
(ДИАЛОГИ)
Евтифрон
Апология Сократа
Критон - Федон
ИЗ НАСЛЕДИЯ МИРОВОЙ
ФИЛОСОФСКОЙ МЫСЛИ
ВАМ

Федон

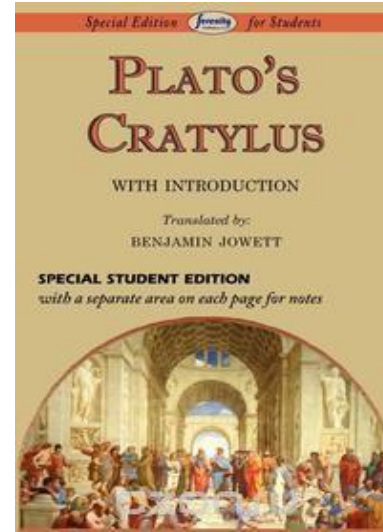
Бенкет

Федр

Кратил

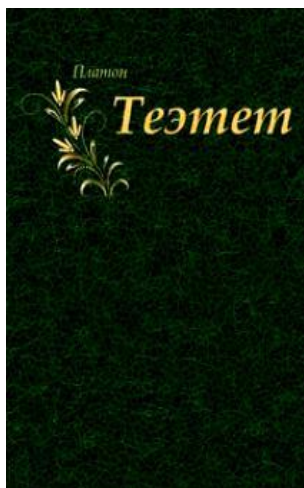
ДО ДРУГОЇ

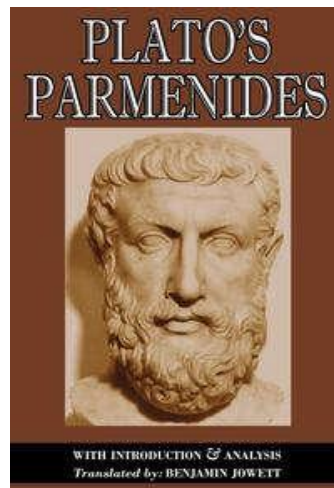
Євтидем

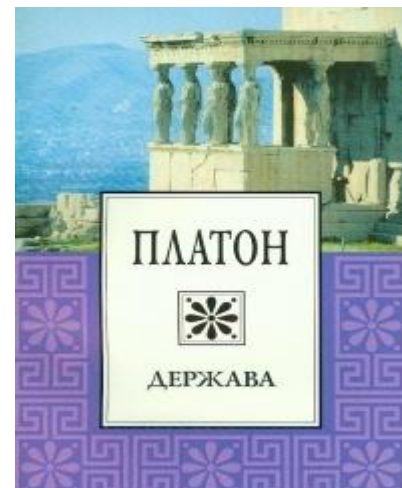
Теетет

Парменід

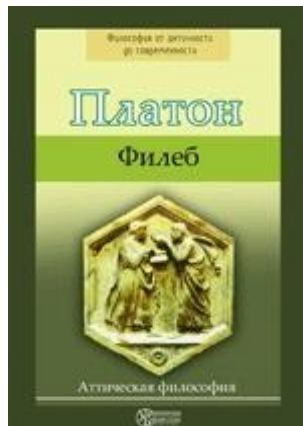
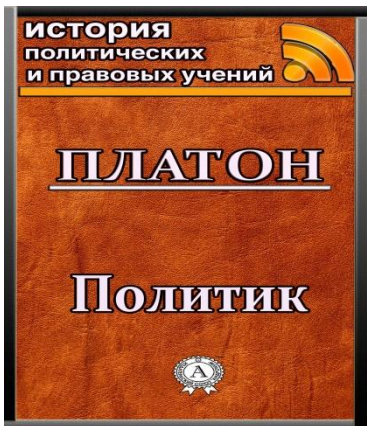
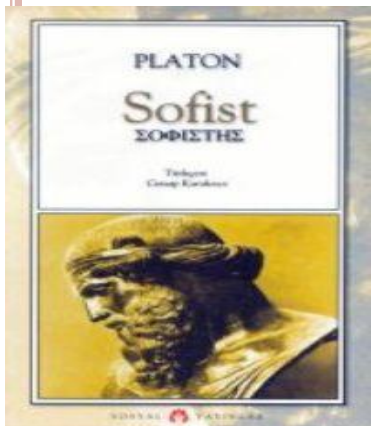
Держава

Софіст

Політик

Філеб

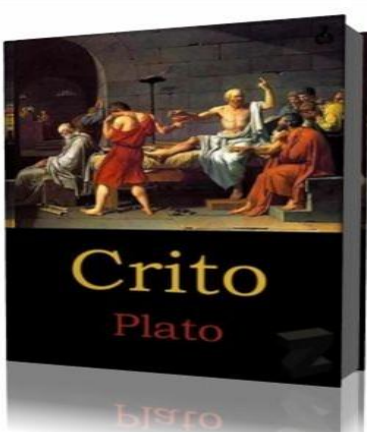
До третьюї

Тімей

Критий

Закони (Νομοί)
і Листа

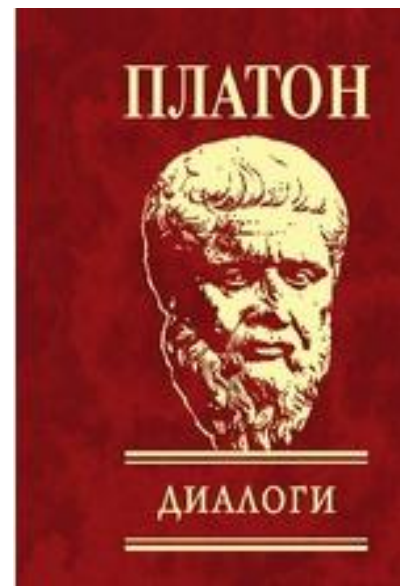
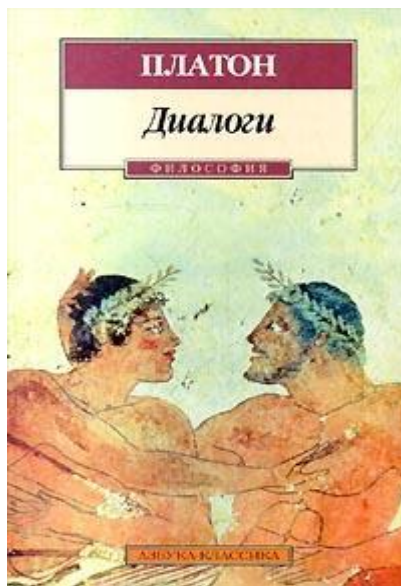

У діалогах раннього періоду, так званих сократичних, головну роль грає Сократ. Диференціюючи етичні поняття разом зі своїми співрозмовниками, він вказує, які визначення не слід приймати за істинні, розбиває аргументи супротивника, відновлює спроби, ні одна з яких його не задовольняє, і врешті-решт залишає питання відкритим. Тут ще не йдеться про ідеї.

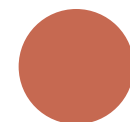
Діалоги середнього періоду подаються найбільш зрілими в художньому відношенні (Бенкет, Федр, Держава), їх відрізняють чіткість композиції і поетичне натхнення. Платон формулює в них принципи свого ідеалізму, виразником якого він робить Сократа.

Твори пізнього періоду містять модифіковане вчення про ідеї (концепція Світової Душі - Філеб, Тімей). Сократові в них належить роль слухача, а в Законах він і зовсім не з'являється. Змінюється стиль платонівських творів, а мова рясніє частками і фразеологічними зворотами. Усі твори Платона, крім Апології і Листів, є діалогами. Платон вважається творцем цього жанру літературної прози.

Хід викладу діалогів підпорядкований у Платона не тільки філософським, а й художнім цілям. Причому, там, де застосовується міфологічна форма викладу, смисловий зміст діалогу робиться розпливчастим і неточним. Крім того, між діалогами, як правило, відсутні смислові зв'язки. У цілому ж, мислення Платона швидше філологічне, ніж філософське або ж наукове. Діалоги Платона виразні, блищать іронією і глузуванням, повні мальовничим зображенням характерів, пристрасні і натхненними. Через усю його творчість проходить гуманістична тенденція, успадкована ним від софістів і Сократа.

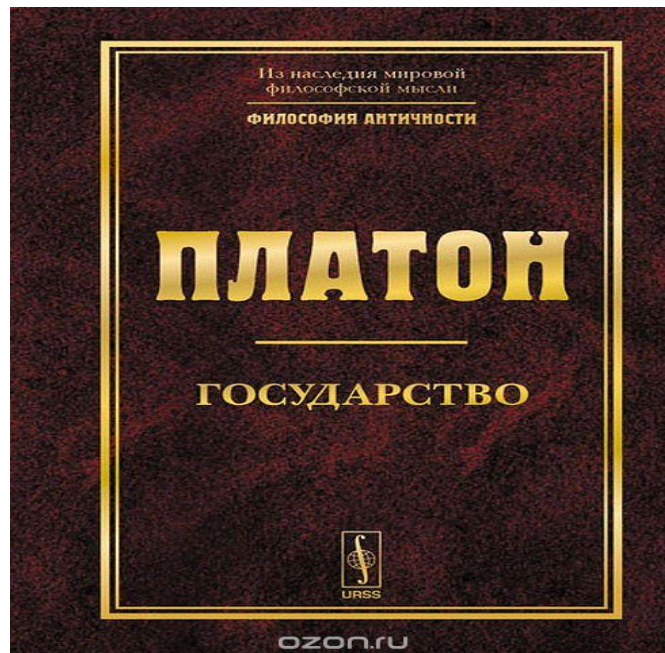

За природою душа важливіше тіла, оскільки душа користується тілом як знаряддям, а всі використовує вище використовуваного. Тому здоров'я душі (чеснота) важливіше здоров'я тіла, і вищим справою людини є «турбота про душу». Порок гірше смерті, і гірше зробити несправедливість, ніж її зазнати, оскільки здійснює несправедливість калічить свою душу.

Чотири основні чесноти душі - це мудрість, справедливість, мужність і помірність. Мудрість спрямовує дію до мети; справедливість віддає всім речам те, що їм належить у відповідності з справжніми потребами і можливостями кожної, як розуміє їх розум; мужність, незважаючи на перешкоди, доводить до кінця мудрі й справедливі справи; помірність є гармонією різних частин душі у згоді з розумом.

Найбільш ясну і повну формулювання етика Платона одержує в Державі. Тут філософ намагається дати аналіз суспільного ладу, в якому змогла б реалізуватися природа людини. Все реально існуючі співтовариства і держави є лише частковими і жалюгідними наближеннями до такого ідеалу. Держава виходить за межі того, що ми вважали б сьогодні чисто політичним трактатом. Платон вважав, що неможливо створити серйозну політичну теорію, не поклавши в її основу метафізику, і тому ми знаходимо тут не тільки опис людського життя, якою їй слід бути відповідно до природи, але і теорію людської душі і космологію.

Идеальное государство Платона

- Три сословия, у каждого – своя добродетель.
 - сословие правителей, их добродетель - мудрость.
 - Воины - доблесть,
 - Крестьяне - трудолюбие
- Все, что разъединяет людей – зло => против частной собственности, за общность жен и детей.

Для досягнення справедливості в державі, потрібно розділити громадян на три стани: правителів, стратегів, виробників, відповідно з переважаючими в них трьома частинами душі. Перше стан складають мудреці, філософи - їхній обов'язок керувати. Другий стан - воїни, їхній обов'язок - служити філософам, допомагати їм в управлінні нижчим станом, стояти на сторожі безпеки держави, охороняючи його від зовнішніх ворогів. Третій стан це ті, хто безпосередньо займається матеріальним виробництвом. Воно повинно бути в повному підпорядкуванні в правителів - ахронтов, як нижча частина душі повинна підкорятися вищій.

Згідно з Платоном, філософ має уроджену схильність до знання, він характеризується любов'ю до істини, відрізняється правдивістю, може відмовити собі в тілесних задоволеннях. Природжений філософ шляхетний, не хвалькуватий, великодушний, справедливий. Він здатний піднятися до осмислення «самої краси і бачити її саме по собі».

Філософи як правителі, на думку платонівського Сократа, мають право на владу остільки, оскільки вони, споглядаючи щось струнке і вічно тотожне, повне порядку і змісту, не творить несправедливості, будуть наслідувати цьому ідеальному буттю, і внесуть ці відносини в повсякденний побут людини. Він думає, що «ні для держави, ні для громадян не буде кінця нещастям, поки владикою держав не стане плем'я філософів».

На це Сократові заперечує Адімант, на думку якого філософи нікуди не придатні, нікчемні люди, вони витрачають на філософію масу часу, у силу чого «здебільшого стають дуже дивними, щоб не сказати зовсім негідними». Однак Сократ не приймає цих заперечень, він вважає, що в неправильно влаштованому державі інакше і не може бути, оскільки природжених філософів псують софісти і пануючі в суспільстві порядки.

Платон класифікує існуючі державні форми. Найближче до нього варто *аристократія*, а саме аристократична республіка. Потім варто тимократія як влада кількох людей, заснована на військовій силі, тобто на чеснотах середньої частини душі. Ще нижче стоїть олігархія, що представляє собою владу небагатьох, влада, що спирається на торгівлю, лихварство, які тісно пов'язані з низькою, чуттєвою частиною душі. Прийнятною з існуючих державних форм, він знаходить аристократичну республіку, протиставляючи їй, тим не менш, свій зразок ідеальної держави

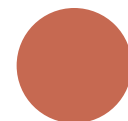

Окремо визначаються опори і знаряддя тиранічного режиму. Це, по-перше, особисто віддані тирану охоронці, набрані почасти з чужинців, почасти з місцевих відпущених на волю рабів, милістю правителя які стали новими громадянами держави. Це, по-друге, необхідні для утримання найманців кошти, що видобуваються в першу чергу конфіскацією храмових скарбів, а потім і загальним податковим обкладанням. Вказується далі на неминучу природну реакцію громадянства на тиранічне правління - загальне обурення і усунення гвалтівника.

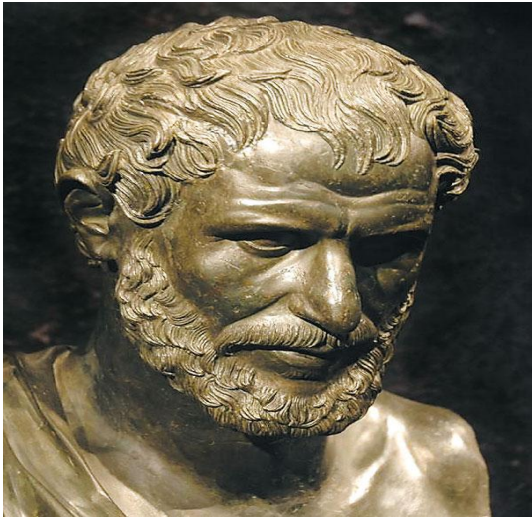

Відповідно малюється і тип тиранічного людини: ця людина знаходиться у владі поганих жадань; не в змозі задовольнити їх сповна або, навпаки, саме внаслідок їх задоволення, він змушений вести страшне життя, і виявляється настільки ж нещасним, як і підпорядковане йому держава.

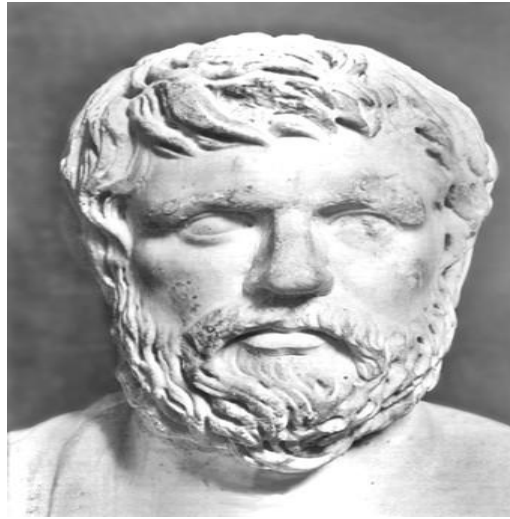
З іншого боку, разючою є звернення Платона до цієї гіршої формі при пошуку найбільш ефективного засобу для реалізації свого політичного ідеалу, для побудови досконалого типу держави, який знаходиться у спокої на справедливості.

Нам видається, що пояснення тут треба шукати в природному честолюбстві Платона, ріднить його з такими безперечно честолюбними натурами, як Геракліт і Ксенофонт, в обумовленому цим підвищений інтерес і внутрішньої симпатії до сильної одноосібної влади. Це політичне потяг, навряд чи виправдане у мислителя, діяло наперекір усім його високим інтелектуальним і моральним прагненням і змушувало жити ілюзії щодо можливості поєднувати низинну владу з вищою правдою. Але ці ілюзії не роблять честі філософу: не даючи жодної надії на реалізацію задуму, вони лише компрометують високий сенс заявленої програми, в усякому разі, вони підкреслюють неможливість її здійснення яким би то не було гідним її способом.

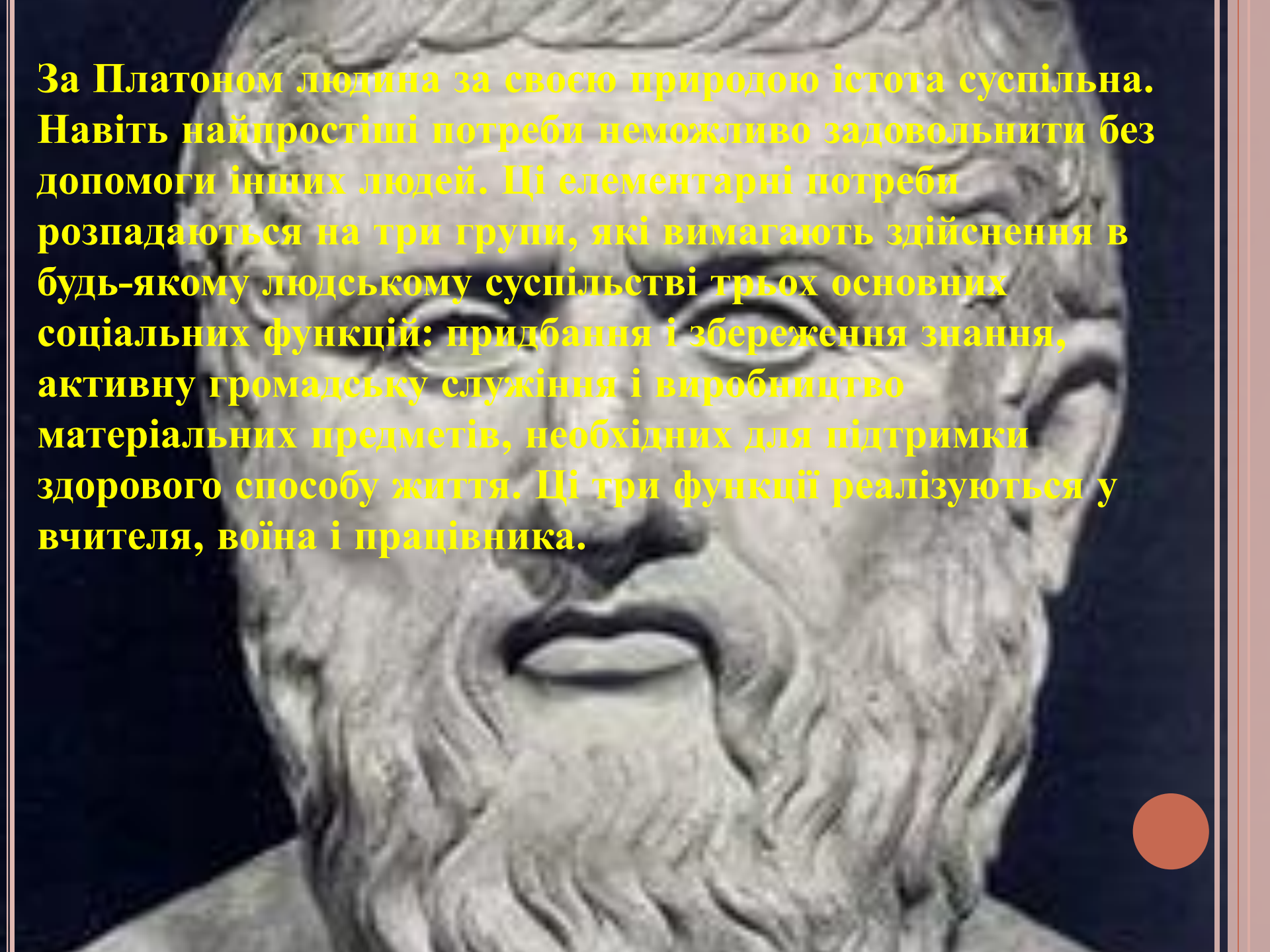

Геракліт

Ксенофонт

A detailed marble bust of the philosopher Plato, showing his characteristic curly hair and a full, curly beard. The bust is set against a dark background.

За Платоном людина за своєю природою істота суспільна. Навіть найпростіші потреби неможливо задовольнити без допомоги інших людей. Ці елементарні потреби розпадаються на три групи, які вимагають здійснення в будь-якому людському суспільстві трьох основних соціальних функцій: придбання і збереження знання, активну громадську служіння і виробництво матеріальних предметів, необхідних для підтримки здорового способу життя. Ці три функції реалізуються у вчителя, воїна і працівника.

